

JAARREKENING 2015
Noorderdierenpark B.V., Emmen

Publicatieversie

INHOUDSOPGAVE

1	Verslag van de directie	1
2	Vaststelling jaarrekening voorgaand boekjaar	2
3	Geconsolideerde balans per 31 december 2015	4
4	Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015	6
5	Kasstroomoverzicht geconsolideerd 2015	7
6	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening	8
7	Toelichting op de geconsolideerde balans	12
8	Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015	18
9	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige jaarrekening	19
10	Enkelvoudige balans per 31 december 2015	20
11	Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015	22
12	Toelichting op de enkelvoudige balans	23
13	Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015	28
14	Overige gegevens	29
15	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	30

Totaal aantal pagina's in dit rapport: 31

1 Verslag van de directie

Het directieverslag ligt ter inzage ten kantore van de vennootschap.

2 Vaststelling jaarrekening voorgaand boekjaar

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de jaarrekening 2014 vastgesteld, conform de jaarrekening zoals die is opgenomen onder de bijlagen van dit rapport d.d. 9 juni 2015.

Overeenkomstig het daarbij opgenomen voorstel tot bestemming van het resultaat, is het resultaat over 2014 ad € 533.605 positief toe te voegen aan de overige reserve.

JAARREKENING

Noorderdierenpark B.V.**3 Geconsolideerde balans per 31 december 2015**

(na voorstel resultaatbestemming)

<u>Activa</u>	<u>31.12.2015</u>		<u>31.12.2014</u>	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa (1)				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	6.986.743		7.272.096	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.369.220		1.634.244	
Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar	97.492		97.492	
Materiële vaste activa in uitvoering	<u>129.179.773</u>		<u>93.525.485</u>	
		137.633.228		102.529.317
Financiële vaste activa (2)				
Latente belastingvordering (3)		4.857.372		4.201.409
Vlottende activa (4)				
Voorraden				
		413.162		193.561
Vorderingen (5)				
Handelsdebiteuren	1.105.110		392.952	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	716.672		2.031.273	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>656.268</u>		<u>380.361</u>	
		2.478.050		2.804.586
Liquide middelen (6)				
		8.397.181		577.981
		<u>153.778.993</u>		<u>110.306.854</u>

Noorderdierenpark B.V.

4 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015

	Resultaat 2015	Resultaat 2014
	€	€
Bruto-marge (14)	10.053.172	10.507.676
Personeelskosten (15)	5.975.151	5.654.799
Afschrijvingen	534.415	608.152
Incidentele baten en lasten (16)	-	-2.363.758
Overige bedrijfskosten	<u>5.992.631</u>	<u>5.360.604</u>
Som van de bedrijfslasten	12.502.197	9.259.797
Bedrijfsresultaat	-2.449.025	1.247.879
Financiële baten en lasten	<u>-850.258</u>	<u>-701.436</u>
Resultaat voor belastingen	-3.299.283	546.443
Belastingen	<u>-655.963</u>	<u>12.838</u>
Resultaat na belastingen	<u><u>-2.643.320</u></u>	<u><u>533.605</u></u>

5 Kasstroomoverzicht geconsolideerd 2015

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2015		2014	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		-2.449.025		1.247.879
<i>Aanpassingen voor:</i>				
Afschrijvingen en waardeverminderingen	638.779		712.516	
Mutatie voorzieningen	<u>-414.181</u>		<u>-331.400</u>	
		224.598		381.116
Veranderingen in werkkapitaal:				
Vorraden	-219.601		-4.930	
Vorderingen	326.536		-103.617	
Kortlopende schulden (exclusief kredietinstellingen en investeringscrediteuren)	<u>3.825.350</u>		<u>-899.517</u>	
		3.932.285		-1.008.064
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>1.707.858</u>		<u>620.931</u>
Betaalde interest	-687.073		-701.436	
Betaalde belastingen	<u>-</u>		<u>-</u>	
		-687.073		-701.436
Kasstroom uit operationele activiteiten		<u>1.020.785</u>		<u>-80.505</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa	-35.743.495		-56.033.636	
Desinvesteringen materiële vaste activa	805		900.894	
Mutatie investeringscrediteuren	<u>5.021.445</u>		<u>2.825.008</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-30.721.245		-52.307.734
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie langlopende schulden	27.519.660		52.453.205	
Uitgifte aandelen	<u>10.000.000</u>		<u>-</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>37.519.660</u>		<u>52.453.205</u>
Mutatie geldmiddelen		<u>7.819.200</u>		<u>64.966</u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
Stand per 1 januari		577.981		513.015
Mutaties boekjaar		<u>7.819.200</u>		<u>64.966</u>
Stand per 31 december		<u>8.397.181</u>		<u>577.981</u>

6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

De vennootschap heeft de geconsolideerde jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek.

Noorderdierenpark B.V. staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Deze vennootschap heeft een 100% belang in WILDLANDS Adventure Zoo Emmen B.V. (voorheen: DPE Recreatie B.V.) en een 100% belang in NDP Infra B.V. De voornaamste activiteit van de groep bestaat uit het exploiteren van een dierenpark.

Grondslagen van consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. Hierbij worden mede in aanmerking genomen de financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend.

Alle groepsmaatschappijen waarin door Noorderdierenpark B.V. beslissende zeggenschap is verkregen, worden integraal geconsolideerd. In de consolidatie zijn derhalve betrokken de 100% deelnemingen WILDLANDS Adventure Zoo Emmen B.V., gevestigd te Emmen, alsmede NDP Infra B.V. eveneens gevestigd te Emmen.

Grondslagen van waardering

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor waardering van activa en passiva zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de onderneming als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. In 2015 is het eigen vermogen door het negatieve resultaat verder verslechterd.

Ondanks deze omstandigheden, acht de directie vanwege de volgende feiten en omstandigheden een duurzame voortzetting mogelijk:

- schadeloosstelling van de Gemeente Emmen vanwege gedwongen bedrijfsverplaatsing ad € 65,5 miljoen
- in de raadsbesluiten op 21 oktober 2010 en 20 december 2010 heeft de Gemeente Emmen besloten een overbruggingskrediet te verstrekken van maximaal € 22 miljoen voor de periode 2010-2015 tot aan de verhuizing.

Bovenstaande punten zijn in het Raadsbesluit van 19 maart 2012 bekrachtigd waardoor extra zekerheid is verkregen rondom de continuïteit van de onderneming.

- de nadere afspraken die zijn gemaakt met de Gemeente Emmen in de Samenwerkingsovereenkomst.
- de invulling van de financieringen rondom de investeringen van DPE Next.
- het verlengen van de periode van beschikbaarheid van het overbruggingskrediet in 2015 tot 1 april 2016.

De continuïteit van de onderneming is hiermee afhankelijk van de Gemeente Emmen.

De vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling tussen de gemeente Emmen en Noorderdierenpark B.V. (en haar dochter-ondernemingen) inzake de overdracht van de centrumlocatie is getekend op 12 juli 2012. Indien de verhuizing niet door zal gaan, zullen de geactiveerde kosten hieromtrent, thans € 129,1 miljoen, alsnog ten laste van de winst- en verliesrekening worden gebracht.

De Samenwerkingsovereenkomst met de Gemeente Emmen is getekend op 19 maart 2014.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2014 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2015 mogelijk te maken.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Materiële vaste activa

De waardering van de bedrijfsgebouwen en -terreinen, andere vaste bedrijfsmiddelen en de niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare activa is op basis van going concern.

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs verminderd met de lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte gemiddelde economische levensduur. Levende have wordt niet geactiveerd maar, voor zover voor het verkrijgen van dieren kosten zijn gemaakt zijn deze direct ten laste van het resultaat verantwoord.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ontvangen subsidies worden rechtstreeks in mindering gebracht op de geïnvesteerde bedragen.

Op de materiële vaste activa die onderdeel uitmaken van de vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling wordt per 1 juli 2012 niet meer afgeschreven.

Financiële vaste activa

Latente belastingvorderingen

Onder de financiële vaste activa is een latente belastingvordering opgenomen. De latente belastingvordering heeft betrekking op voorwaartse verliescompensatie alsmede tijdelijke verschillen tussen fiscale en commerciële waardering van onroerend goed. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde (20%, 2014: 20%).

Deelnemingen

Deelnemingen waarin de vennootschap invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de vennootschap in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in de jaarrekening. In de winst- en verliesrekening wordt het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Indien en voor zover de vennootschap niet zonder beperking uitkering van de positieve resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen. Haar aandeel in de rechtstreekse vermogensvermeerderingen en -verminderingen van de deelnemingen wordt ook in de wettelijke reserve opgenomen.

Voorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen, alsmede de handelsvoorraden, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs danwel lagere marktwaarde. Waar nodig is rekening gehouden met afwaarderingen wegens incurantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor eventuele oninbaarheid wordt een voorziening getroffen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de pensioenvoorziening die gewaardeerd wordt tegen contante waarde.

Pensioenvoorzieningen

Op 23 juni 2008 is overeengekomen dat Dierenpark Emmen zich vrijwillig aansluit bij het bedrijfstakpensioenfonds voor de Landbouw (BPL). De pensioenafspraken zijn geldend voor alle medewerkers vallend onder de CAO voor het Dagattractiebedrijf en CAO-plusregeling voor Dierenpark Emmen. De ingangsdatum van de nieuwe pensioenregeling is 1 juli 2008 en daarmee zijn de pensioenregeling via Pensioenfonds Horeca & Catering en de pensioenregeling bij Nationale Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V. beëindigd.

Er vindt geen waarde-overdracht plaats van de opgebouwde pensioenrechten bij Nationale Nederlanden.

Voor een aantal werknemers (20 personen) is de pensioenregeling bij Nationale Nederlanden tot en met 30 juni 2013 blijven bestaan, deze werknemers zijn per 1 juli 2013 aangemeld bij het bedrijfstakpensioenfonds BPL.

De pensioenregeling Bedrijfstakpensioenfonds voor de Landbouw is te kwalificeren als toegezegde pensioenregeling. Door de aard van deze pensioenregeling welke is gebaseerd op collectiviteit, is het pensioenfonds BPL niet in staat om de gegevens over het aandeel van een individueel bedrijf te verstrekken. Als gevolg daarvan is de pensioenregeling in de jaarrekening verwerkt als bijdrageregeling.

Verplichtingen in verband met bijdragen aan pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen worden als last in de resultatenrekening opgenomen wanneer de bijdragen worden verschuldigd.

Reorganisatievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en is gevormd als gevolg van de feitelijke verplichting ultimo boekjaar.

Voorziening voor belastinglatenties

Voor zover fiscale waarderingen afwijken van de vermelde waarderingsgrondslagen en daaruit uitgestelde belastingverplichtingen voortvloeien, wordt voor deze verplichtingen een voorziening voor latente belastingen getroffen, berekend tegen het actuele belastingpercentage. Actieve latenties worden gewaardeerd indien in redelijkheid mag worden aangenomen dat realisatie van fiscaal compensabele verliezen in de toekomst zal kunnen plaatsvinden.

Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden onder aftrek van kortingen en dergelijke en exclusief over de omzet geheven belastingen.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa voorzieningen, schulden of overlopende passiva. De latente belastingverplichtingen en -vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De (niet-)latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

Noorderdierenpark B.V. vormt tezamen met WILDLANDS Adventure Zoo Emmen B.V. en NDP Infra B.V. een fiscale eenheid. De verrekening van de belastingen binnen deze eenheid vindt plaats alsof elke maatschappij zelfstandig belastingplichtig is. De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten.

Toelichting op het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Algemene grondslagen

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de vlottende effecten. De effecten kunnen worden beschouwd als zeer liquide beleggingen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij en de verkoopprijs van de verkochte groepsmaatschappijen zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in deze groepsmaatschappijen aanwezige geldmiddelen zijn op de aankoopprijs respectievelijk de verkoopprijs in aftrek gebracht. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten. De ontvangst uit hoofde van een sale and financial leaseback-transactie wordt gepresenteerd als een ontvangst uit hoofde van financieringsactiviteiten.

7 Toelichting op de geconsolideerde balans

Materiële vaste activa (1)

	<i>Bedrijfs- gebouwen en terreinen</i>	<i>Andere vaste bedrijfs- middelen</i>	<i>Niet aan bedrijfs- uitoefening dienstbaar</i>	<i>Materiële vaste activa in uitvoering</i>
Afschrijvingspercentages	<u>0%-10%</u>	<u>6,67%-20%</u>	<u>0%</u>	<u>0%</u>

Onder de materiële vaste activa in uitvoering zijn de kosten opgenomen inzake de bestede kosten ten behoeve van planontwikkeling DPE Next op de locatie Centrum West. De geactiveerde kosten zijn gemaakt teneinde de verhuizing vanuit de centrumlocatie van Emmen mogelijk te maken en de ontwikkeling van WILDLANDS Adventure Zoo Emmen.

Ultimo 2015 bedragen de totale kosten ten behoeve van planontwikkeling 132,7 miljoen. Ter financiering van deze kosten is door de gemeente Emmen een bevoorschotting verstrekt van € 60,7 miljoen aan NDP Infra B.V. en 4,3 miljoen aan Noorderdierenpark B.V. De bevoorschotting is opgenomen onder de langlopende schulden en is uitsluitend aangewend ter financiering van planontwikkeling en zal worden verrekend met de overeengekomen verplaatsingsvergoeding van € 65,5 miljoen. Tevens is er van de gemeente een bijdrage bomen en planten ad € 5,0 miljoen ontvangen.

Daarnaast is er van de Provincie Drenthe een subsidie ad € 18,0 miljoen, een bijdrage ad € 6,0 miljoen en een lening ad € 6,0 miljoen ontvangen.

In 2014 heeft de Gemeente Emmen een lening verstrekt ad € 3.500.000 ten behoeve van de bouw van het nieuwe park.

In 2014 is er door de Rabobank een investeringsfaciliteit (B) beschikbaar gesteld ad € 7.500.000 ten behoeve van de bouw van het nieuwe park. In 2015 is er door de Rabobank een zelfde investeringsfaciliteit (A) ad € 7.500.000 beschikbaar gesteld. Van dit bedrag is in 2015 € 6.879.678 opgenomen.

Ook is de lening van Volker Wessels Stevin Deelnemingen (maximaal € 7.500.000) in 2015 beschikbaar gesteld. Hiervan is in 2015 € 2.097.097 opgenomen.

Met betrekking tot de sponsoring is er geldelijk een bedrag van € 1.092.233 gerealiseerd per 31 december 2015.

In 2010 hebben onderzoeken plaatsgevonden met betrekking tot de conceptontwikkeling van het nieuw te realiseren belevingspark DPE Next. Als gevolg van nieuwe inzichten, herevaluaties van eerder gemaakte ingenomen standpunten, aanpassingen aan het ontwerp en het maken van definitieve keuzes voor het nieuw te bouwen park, is een deel, zijnde 3,6 miljoen, van de reeds geactiveerde uitgaven in 2010 ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

In de fiscale waardering van de geactiveerde ontwikkelingskosten voor DPE Next is de afwaardering niet verwerkt, waardoor er een verschil is ontstaan tussen de commerciële en fiscale boekwaarde. Voor dit verschil is een actieve belastinglatentie opgenomen.

In 2014 zijn er diverse bedrijfsgebouwen Es afgewaardeerd naar € 0 in verband met de sloop van deze onderdelen. Dit betreft onder andere het entreegebouw en diverse dierverblijven op de locatie Centrum West, dit in verband met de bouw van WILDLANDS Adventure Zoo Emmen op deze locatie. Het boekverlies bedraagt € 706.202 in 2014.

De vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling tussen de gemeente Emmen en Noorderdierenpark B.V. (en haar dochterondernemingen) inzake de overdracht van de centrumlocatie is getekend op 12 juli 2012. De verhuizing heeft volgens planning eind 2015/begin 2016 plaatsgevonden.

Op de materiële vaste activa die onderdeel uitmaken van de vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling wordt per 1 juli 2012 niet meer afgeschreven.

In aanvulling op artikel 3.3.1 van de vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling is met de Gemeente Emmen in 2014 overeengekomen om de gronden van de locatie Hoofdstraat gelegen buiten het hekwerk van het park al in 2014 over te dragen aan de Gemeente Emmen.

De verkoopprijs van de grond bedraagt € 3.113.051. Om de omvang van de boekwinst op de grond te kunnen bepalen is een deel van de boekwaarde van de gronden van Noorderdierenpark B.V. toegerekend aan de verkochte grond.

De boekwaarde van de verkochte grond bedraagt € 43.091 en derhalve bedraagt de boekwinst € 3.069.960.

Het onroerend goed van Noorderdierenpark B.V. is op basis van going concern gewaardeerd, hetgeen consistent is met voorgaande jaren. Ten behoeve van de bedrijfsverplaatsing vanuit het centrum naar de locatie Centrum West is op 12 december 2008 een taxatie uitgevoerd. De materiële vaste activa op de centrumlocatie zijn getaxeerd op € 65,5 miljoen.

Financiële vaste activa (2)

Onder de financiële vaste activa is een latente belastingvordering opgenomen. De latente belastingvordering heeft betrekking op voorwaartse verliescompensatie alsmede tijdelijke verschillen tussen fiscale en commerciële waardering van onroerend goed. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde (20%, 2014: 20%).

Latente belastingvordering (3)

	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
	€	€
Latentie uit hoofde van voorwaartse verliescompensatie	3.961.564	3.305.681
Latentie uit hoofde van fiscaal lagere afschrijvingen	<u>895.808</u>	<u>895.728</u>
	<u>4.857.372</u>	<u>4.201.409</u>

Vlottende activa (4)

Vorderingen (5)

Van alle vorderingen betreft de resterende looptijd < 1 jaar.

Liquide middelen (6)

De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de vennootschap.

Eigen vermogen (7)

Voor een toelichting op de samenstelling van de mutaties in het eigen vermogen van Noorderdierenpark B.V. wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke balans (pagina 25).

Voorzieningen (8)

De niet-actieve pensioengerechtigden in het verzekeringscontract met Nationale Nederlanden hebben een middelloonregeling. Hierbij is tevens contractueel overeengekomen dat eventuele na-indexatie geschiedt op basis van actuariële berekeningen en voor rekening van de werkgever is. Jaarlijks kunnen hierdoor aanzienlijke lasten ontstaan, die op voorhand nauwelijks zijn in te schatten. In de afspraken van de CAO voor de dagattractiebedrijven is opgenomen dat de eerste € 250.000 gebruikt gebruikt mag worden als aanwending van de reservering prepensioen. Het meerdere zal ten laste van het resultaat komen.

Onder de reorganisatievoorziening zijn kosten opgenomen die betrekking hebben op de reorganisatie van het najaar 2010. Deze kosten bestaan uit ontslagvergoedingen van boventallige medewerkers, kosten voor outplacement, advieskosten en kosten van afbouw naar de nieuwe leisure CAO en niet-CAO gebonden verschillen van blijvende medewerkers gedurende 2011 tot en met 2015.

Het saldo van de reorganisatievoorziening per 31 december 2015 is nihil.

	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
	€	€
Langlopende schulden (9)		
Achtergestelde leningen (10)	27.421.201	10.339.771
Kredietinstellingen (11)	13.864.053	7.500.000
Onderhandse leningen o/g (12)	11.282.816	19.104.275
Vooruitontvangen bedragen (13)	<u>91.878.488</u>	<u>79.982.852</u>
	<u>144.446.558</u>	<u>116.926.898</u>

	Totaal	Looptijd > 5	
	€	jaar	Rentevoet
	€	€	%
Achtergestelde leningen	27.421.201	27.421.201	3,25
Kredietinstellingen	13.864.053	11.734.375	2,25 - 5,25 *1
Onderhandse leningen o/g	11.282.816	8.171.351	3,00 - 7,00 *2
Vooruitontvangen bedragen	91.878.488	469.721	-
	<u>144.446.558</u>	<u>47.796.648</u>	

*1 Exclusief 1-maands euribor

*2 Exclusief 3-maands euribor met betrekking tot lening Volker Wessels Stevin Deelnemingen

Zekerheden

Achtergestelde leningen

Ten aanzien van het verstrekte overbruggingskrediet door de Gemeente Emmen zijn de volgende zekerheden verstrekt: hypothecaire zekerheid; verpanding van debiteuren, voorraden en naam; recht om op eerste verzoek een pandrecht te vestigen op de dieren; recht van intellectueel eigendom DPE Next; rechten uit hoofde van samenwerkingsprojecten met derden; verpanding van alle aandelen van alle deelnemingen van Noorderdierenpark B.V. en van Emmen Zoo Exploitatie B.V.; verpanding van alle overige activa van Noorderdierenpark B.V.; recht op eerste verzoek tot het vestigen van een nadere hypothecaire inschrijving op de registergoederen van DPE Next; zonder toestemming van B&W van Gemeente Emmen geen zekerheidsrechten aan derden te verlenen voor registergoederen DPE Next; verkoop dan wel vervreemding van Noorderdierenpark B.V. en de daaraan verbonden deelnemingen, danwel uitgifte van nieuwe aandelen Noorderdierenpark B.V. en de daaraan verbonden deelnemingen niet toegestaan zonder toestemming van B&W van de gemeente Emmen.

Daarnaast is ook het op 15 januari 2015 gevestigde recht van 2de hypotheek ad € 105 mio (inclusief 40% bijkomende kosten) op de 3 parkwerelden op het overbruggingskrediet van toepassing.

Ten aanzien van de in 2005 verstrekte lening door de Gemeente Emmen is de volgende zekerheid verstrekt:

- Recht van tweede hypotheek ad € 75 mio vermeerderd met 40% aan renten en kosten op de erfpachtrechten plus opstallen van de gronden van het nieuwe park, echter met uitsluiting van de gronden van de Wereld van Ontmoeting. verkrijgen gronden.

Zekerheden

Kredietinstellingen

Tot meerdere zekerheid van alle huidige en toekomstige vorderingen van de kredietinstelling uit hoofde van faciliteit B zijn de volgende zekerheden gevestigd:

- Borgtocht € 7,5 mio afgegeven door de Gemeente Emmen
- Hoofdelijke medeschuldverbintenis van Emmen Zoo Exploitatie B.V.

Ten aanzien van faciliteit A zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- Recht van eerste hypotheek over de hoofdsom ad € 7,5 miljoen vermeerderd met 35% aan renten en kosten op de erfpachtrechten plus opstallen van de gronden van het nieuwe park, echter met uitsluiting van de gronden van de Wereld van Ontmoeting.

Deze hypotheek bedraagt in totaal € 21 mio en dient tevens ter zekerheid van de verstrekte leningen van de Gemeente Emmen (€ 6,0 mio) en Volker Wessels Stevin Deelnemingen B.V. (€ 7,5 mio)

Onderhandse leningen o/g

Ten aanzien van de lening van de Provincie Drenthe zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- Recht van eerste hypotheek over de hoofdsom ad € 6 miljoen vermeerderd met 35% aan renten en kosten op de erfpachtrechten plus opstallen van de gronden van het nieuwe park, echter met uitsluiting van de gronden van de Wereld van Ontmoeting.

Deze hypotheek bedraagt in totaal € 21 mio en dient tevens ter zekerheid van de in 2015 te verstrekken leningen van de Rabobank (€ 7,5 mio) en Volker Wessels Stevin Deelnemingen B.V. (€ 7,5 mio)

Ten aanzien van de lening van de Gemeente Emmen inzake de Wereld van de Ontmoeting is de volgende zekerheid verstrekt:

- Een eerste recht van hypotheek en eerste recht van koop op de erfpachtrechten plus opstallen van de WvO.

Ten aanzien van de lening van Volker Wessels Stevin Deelnemingen zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- Recht van eerste hypotheek over de hoofdsom ad € 7,5 miljoen vermeerderd met 35% aan renten en kosten op de erfpachtrechten plus opstallen van de gronden van het nieuwe park, echter met uitsluiting van de gronden van de Wereld van Ontmoeting.

Deze hypotheek bedraagt in totaal € 21 mio en dient tevens ter zekerheid van de verstrekte leningen van de Rabobank (€ 7,5 mio, faciliteit A) en de Gemeente Emmen (€ 6,0 mio).

Vooruitontvangen bedragen

Er is sprake van terugbetalingsverplichting van de genoemde bevoorschotting inzake de verplaatsingsvergoeding van de Gemeente Emmen, vermeerderd met de wettelijke rente, indien verplaatsing van het park niet door mocht gaan en dit Noorderdierenpark B.V. verwijtbaar is.

De vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling tussen de gemeente Emmen en Noorderdierenpark B.V. (en haar dochterondernemingen) inzake de overdracht van de centrumlocatie is getekend op 12 juli 2012. Indien de verhuizing niet door zal gaan, zullen de geactiveerde kosten hieromtrent, thans € 93,5 miljoen, alsnog ten laste van de winst- en verliesrekening worden gebracht.

Met de opening van WILDLANDS Adventure Zoo Emmen op 25 maart 2016 en de overdracht van het oude park aan de gemeente Emmen op 2 mei 2016 is de terugbetalingsverplichting niet meer van toepassing.

Met betrekking tot de subsidie en bijdrage van de Provincie Drenthe bestaat er een terugbetalingsverplichting indien er niet aan de door de Provincie gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Met betrekking tot de bijdrage bomen en planten van de gemeente Emmen bestaat er een terugbetalingsverplichting indien er niet aan de door de gemeente Emmen gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Meerjarige financiële verplichtingen

Parkeervoorzieningen - Gemeente Emmen

Er is een langlopende onvoorwaardelijke verplichting aangegaan terzake van erfpacht van de parkeervoorziening aan de Es.

De erfpachtovereenkomst voor de parkeervoorziening aan de Es is afgesloten voor de duur van 25 jaar met als begindatum 1 juli 2000. De jaarlijkse termijn bedraagt € 354.303.

In 2001 is de parkeervoorziening verhuurd aan een exploitant van parkeervoorzieningen voor de resterende looptijd van de erfpachtovereenkomst. De overeengekomen huur is gelijk aan de jaarlijks te betalen erfpachtcanon.

In het kader van de schadeloosstelling voor de genoemde bedrijfsverplaatsing heeft de gemeente Emmen de erfpacht voor de parkeervoorziening buiten invordering gesteld.

Op 26 april 2016 heeft de gemeente Emmen per brief bevestigd dat de erfpachtcanon Traverse en P-Zuid over de periode 1 juli 2010 tot en met 30 juni 2015 is kwijtgescholden.

Op 4 december 2014 is de bestaande erfpacht van de parkeervoorziening aan de Es gewijzigd. NDP Infra BV en de Gemeente Emmen zijn overeengekomen dat de duur van de erfpacht (2000) wordt verlengd van de oorspronkelijke einddatum 1 juli 2025 naar de nieuwe einddatum 1 augustus 2062. Daarnaast zijn de gronden waarop de erfpacht van toepassing is opnieuw vastgesteld. De jaarlijkse termijn bedraagt in de nieuwe situatie € 148.307.

Investeringsverplichting

In 2012 is er een investeringsverplichting aangegaan inzake de bouw van het nieuwe belevingspark (DPE Next). De totale investeringsverplichting bedraagt € 146,2 miljoen. Hiervan wordt € 109,6 miljoen uitgevoerd door Kondor Wessels Projecten en € 36,6 miljoen door Noorderdierenpark B.V. In 2013 is dit bijgesteld naar een investeringsverplichting van € 144,7 miljoen, waarvan € 106,8 miljoen wordt uitgevoerd door Kondor Wessels Projecten en € 37,9 miljoen door Noorderdierenpark B.V. De benodigde financieringen met betrekking tot deze investeringsverplichting zijn ingevuld.

Per 31 december 2015 moet de definitieve afrekening meer/minderwerk nog plaatvinden per Kondor Wessels Projecten B.V. De omvang hiervan kan op dit moment nog niet betrouwbaar worden vastgesteld.

Wijziging erfpacht

Op 28 februari 2012 heeft Noorderdierenpark B.V. een overeenkomst op hoofdlijnen gesloten met NV Waterleiding-maatschappij Drenthe (WMD) met betrekking tot:

- de vestiging van een nieuwe erfpacht;
- de wijziging van de bestaande erfpacht (gevestigd in 2002);
- Levering waterdiensten en huur Wallaganda.

In de akte vestiging erfpacht d.d. 1 augustus 2012 zijn de vestiging van de nieuwe erfpacht en de wijziging van de bestaande erfpacht vastgelegd. In en bij deze vestigingsakte heeft Noorderdierenpark B.V. als oorspronkelijke contractspartij met WMD de rechtsverhouding overgedragen aan NDP Infra B.V.

Leaseverplichtingen inclusief onderhoud

De verplichtingen die voortvloeien uit operationele leasing bedragen circa € 80.000 per jaar. De resterende looptijd van de betreffende contracten is tot 5 jaar. Dit betreft de lease van vervoermiddelen en diverse apparatuur.

Huurverplichtingen

Met ingang van 1 mei 2014 is voor 1,5 jaar een huurovereenkomst aangegaan voor bedrijfsruimte aan de Vreding. De jaarlijkse huursom bedraagt € 35.100,- (inclusief bijkomende leveringen en diensten, exclusief elektriciteit).

Deze overeenkomst is per 1 november voor onbepaalde tijd verlengd.

Met de N.V. Waterleiding Maatschappij Drenthe is per 1 juli 2002 een huurovereenkomst aangegaan voor het Multimediegebouw aan de Noordbargeres ('Wallanganda'). De overeenkomst heeft een looptijd van 25 jaar, de vaste huursom bedroeg € 676.000. Met ingang van 2011 is dit verlaagd naar € 350.000.

Met ingang van 2016 zullen er nieuwe tarieven worden vastgelegd. Het contract hiervoor moet nog worden ondertekend.

Per 1 juli 2002 is eveneens een overeenkomst aangegaan voor het verlenen van waterdiensten (waterzuivering). De overeenkomst heeft een looptijd van 15 jaar en het tarief is variabel en bedraagt € 723.652 in 2010. Vanaf 2011 is dit verlaagd naar € 385.000 per jaar.

Met ingang van 2016 wordt deze dienst fors uitgebreid. De nieuwe overeenkomst heeft een looptijd van 25 jaar en heeft als startdatum 1 januari 2016. Vanaf 1 januari 2016 bedraagt het tarief € 970.000 per jaar. Dit tarief wordt jaarlijks, voor de eerste maal op 1 januari 2017, verhoogd met 2,5%. Vanaf het jaar 2027 geldt een jaarlijkse verhoging van 1,5%.

Per 1 mei 2015 is er met de gemeente Emmen een huur- en exploitatieovereenkomst aangegaan inzake de Wereld van Theater / Wereld van Ontmoeting. Deze overeenkomst is aangegaan voor de duur van 40 jaar ingaande op 4 januari 2016. De huurprijs van de Wereld van Theater bedraagt € 172.086,63 per maand (€ 2.065.040 per jaar) en is verschuldigd vanaf 1 oktober 2016. De huurprijs van de Wereld van Ontmoeting bedraagt € 31.926,60 (€ 383.119,20 per jaar) en is verschuldigd vanaf 1 april 2016.

De Gemeente Emmen stelt voor de uitvoering van de culturele programmering Wereld van Theater in principe jaarlijks een subsidie van € 500.000 en een jaarlijkse bijdrage van € 2.065.040 vanuit de huuropbrengsten ter beschikking aan WILDLANDS Adventure Zoo Emmen B.V.

Noorderdierenpark B.V. heeft voor de verplichtingen uit deze overeenkomst een concerngarantie afgegeven.

Pensioenverplichtingen

De niet-actieve pensioengerechtigden in het verzekeringscontract met Nationale Nederlanden hebben een middelloonregeling. Hierbij is tevens contractueel overeengekomen dat eventuele na-indexatie geschiedt op basis van actuariële berekeningen en voor rekening van de werkgever is. Jaarlijks kunnen hierdoor aanzienlijke lasten ontstaan, die op voorhand nauwelijks zijn in te schatten. In de afspraken van de CAO voor de dagattractiebedrijven is opgenomen dat de eerste € 250.000 gebruikt mogen worden als aanwending van de reservering prepensioen. Het meerdere zal ten laste van het resultaat komen.

Overige langdurige verplichtingen

Met ingang van maart 2015 wordt de online werkomgeving verzorgd door Bonnet Informatie Management B.V.. De kosten hiervan bedragen circa € 9.000 per maand. Dit contract heeft een looptijd tot en met 28 februari 2018.

Met Canon is een huurcontract met betrekking tot de kopieerapparaten afgesloten. Dit contract loopt tot 1 februari 2016 en de kosten bedragen circa € 3.300 per maand.

Met De Haan is een onderhoudscontract met betrekking tot het kassasysteem afgesloten. Dit contract loopt tot augustus 2017 en de kosten bedragen circa € 17.000 per jaar.

De verzekering van WILDLANDS Adventure Zoo Emmen is ondergebracht bij AFM. De looptijd van de polis betreft 1 jaar, tot 17 november 2016, en wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd voor de periode van één jaar. De jaarlijkse kosten bedragen € 113.797.

In maart 2014 is er een herziene overeenkomst met Hanos Groningen afgesloten met betrekking tot de levering van horecaproducten. Deze overeenkomst voorziet in de exclusieve levering door Hanos aan WILDLANDS Adventure Zoo Emmen van 9 productgroepen (o.a. groente&fruit, droge kuidenierswaren, diepvries en koeling, vlees en vleeswaren, zuivel etc.). Deze overeenkomst heeft een looptijd tot en met 31 december 2020.

8 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015

Bruto-marge (14)

De netto-omzet is met 3,4% gedaald ten opzichte van vorig jaar.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Personeelskosten (15)		
Lonen en salarissen	4.810.785	4.469.449
Sociale lasten	813.905	842.448
Pensioenlasten	<u>350.461</u>	<u>342.902</u>
	<u>5.975.151</u>	<u>5.654.799</u>

Personeelsleden

Gedurende het boekjaar 2015 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij Noorderdierenpark B.V. omgerekend naar fulltime equivalenten (fte) 176. (2014: 163).

Incidentele baten en lasten (16)

Boekwinst materiële vaste activa	-	-2.363.758
Boekverlies materiële vaste activa	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>-</u>	<u>-2.363.758</u>

9 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de netto-vermogenswaarde.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de op pagina 8 tot en met 11 opgenomen toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

10 Enkelvoudige balans per 31 december 2015

(na voorstel resultaatbestemming)

<u>Activa</u>	<u>31.12.2015</u>		<u>31.12.2014</u>	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa (17)		8.155.195		8.593.660
Financiële vaste activa (18)				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen (19)	14.969		16.569	
Latente belastingvorderingen (20)	<u>4.136.086</u>		<u>3.480.123</u>	
		4.151.055		3.496.692
Vlottende activa (21)				
Voorraden		413.162		193.561
Vorderingen (22)				
Debiteuren	432.228		233.137	
Rekening-courant groepsmaatschappijen (23)	11.703.904		1.115.448	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	115.485		95.567	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>597.424</u>		<u>376.889</u>	
		12.849.041		1.821.041
Liquide middelen (24)		607.812		183.545
		<u>26.176.265</u>		<u>14.288.499</u>

<u>Passiva</u>	<u>31.12.2015</u>		<u>31.12.2014</u>	
	€	€	€	€
Eigen vermogen (25)				
Geplaatst kapitaal (26)	32.024		23.597	
Agioreserve (27)	9.991.573		-	
Overige reserves (28)	<u>-16.070.076</u>		<u>-13.426.756</u>	
		-6.046.479 *1		-13.403.159
Voorzieningen (29)				
Pensioenvoorziening	250.472		250.472	
Reorganisatievoorziening	<u>-</u>		<u>414.181</u>	
		250.472		664.653
Langlopende schulden (30)				
Achtergestelde leningen (31)	27.421.201 *1		10.339.771	
Onderhandse leningen o/g (32)	-		12.500.000	
Vooruitontvangen bedragen (33)	<u>1.186.949</u>		<u>1.186.949</u>	
		28.608.150		24.026.720
Kortlopende schulden (34)				
Kortlopend deel van langlopende schulden	-		23.035	
Schulden aan kredietinstellingen	-		-	
Vooruitontvangen op abonnementen en entree	-		578.298	
Crediteuren	1.290.384		959.940	
Rekening-courant groepsmaatschappijen (35)	243.121		16.568	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	266.643		245.515	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>1.563.974</u>		<u>1.176.929</u>	
		3.364.122		3.000.285
		<u>26.176.265</u>		<u>14.288.499</u>

*1 Het garantievermogen bedraagt per 31 december 2015 € 21.374.722 (per 31-12-2014: € - 3.063.388).

11 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015

	Resultaat 2015	Resultaat 2014
	€	€
Bruto-marge (36)	9.583.264	10.044.586
Personeelskosten (37)	5.975.151	5.654.799
Afschrijvingen	602.335	676.072
Incidentele baten en lasten (38)	-	-2.363.758
Overige bedrijfskosten	<u>5.883.817</u>	<u>5.248.242</u>
Som van de bedrijfslasten	12.461.303	9.215.355
Bedrijfsresultaat	-2.878.039	829.231
Financiële baten en lasten	<u>-528.424</u>	<u>-586.341</u>
Resultaat voor belastingen	-3.406.463	242.890
Belastingen	<u>-677.399</u>	<u>-53.000</u>
	-2.729.064	295.890
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	<u>85.744</u>	<u>237.715</u>
Resultaat na belastingen	<u><u>-2.643.320</u></u>	<u><u>533.605</u></u>

12 Toelichting op de enkelvoudige balans

Materiële vaste activa (17)

	<i>Bedrijfs- gebouwen en terreinen</i>	<i>Andere vaste bedrijfs- middelen</i>	<i>Niet aan bedrijfs- uitoefening dienstbaar</i>	<i>Materiële vaste activa in uitvoering</i>
	€	€	€	€
Afschrijvingspercentages	<u>0%-10%</u>	<u>6,67%-20%</u>	<u>0%</u>	<u>0%</u>

Onder de materiële vaste activa in uitvoering waren tot en met 2009 onder andere de kosten opgenomen inzake de door Noorderdierenpark B.V. bestede kosten ten behoeve van planontwikkeling op de locatie Centrum West (voorheen Noordbargeres). Door de gemeenteraad van de gemeente Emmen is op 18 december 2008 een besluit genomen ten aanzien van de kaders voor de gedwongen verplaatsing van het park vanuit het centrum naar de locatie Centrum West. In 2009 is door de Raad van Commissarissen ingestemd met dit voorgenomen besluit. De geactiveerde kosten zijn gemaakt ten einde de verhuizing vanuit de centrumlocatie van Emmen mogelijk te maken. In 2010 zijn deze activa overgedragen aan NDP Infra B.V. Ter financiering van deze kosten is door de gemeente Emmen een bevoorschotting verstrekt, welke is opgenomen onder de langlopende schulden en is uitsluitend aangewend ter financiering van planontwikkeling en zal worden verrekend met de overeengekomen verplaatsingsvergoeding van € 65,5 miljoen.

De vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling tussen de gemeente Emmen en Noorderdierenpark B.V. (en haar dochter-ondernemingen) inzake de overdracht van de centrumlocatie is getekend op 12 juli 2012. De verhuizing heeft volgens planning eind 2015/begin 2016 plaatsgevonden. In het huidige boekjaar is de afschrijving consistent berekend met voorgaand boekjaar. Op de materiële vaste activa die onderdeel uitmaken van de vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling wordt per 1 juli 2012 niet meer afgeschreven.

Het onroerend goed van Noorderdierenpark B.V. is op basis van going concern gewaardeerd, hetgeen consistent is met voorgaande jaren. Ten behoeve van de bedrijfsverplaatsing vanuit het centrum naar de locatie Centrum West is op 12 december 2008 een taxatie uitgevoerd. De materiële vaste activa op de centrumlocatie is getaxeerd op € 65,5 miljoen.

In aanvulling op artikel 3.3.1 van de vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling is met de Gemeente Emmen in 2014 overeengekomen om de gronden van de locatie Hoofdstraat gelegen buiten het hekwerk van het park al in 2014 over te dragen aan de Gemeente Emmen.

De verkoopprijs van de grond bedraagt € 3.113.051. Om de omvang van de boekwinst op de grond te kunnen bepalen is een deel van de boekwaarde van de gronden van Noorderdierenpark B.V. toegerekend aan de verkochte grond. De boekwaarde van de verkochte grond bedraagt € 43.091 en derhalve bedraagt de boekwinst € 3.069.960.

In 2014 zijn er diverse bedrijfsgebouwen Es afgewaardeerd naar € 0 in verband met de sloop van deze onderdelen. Dit betreft onder andere het entreegebouw en diverse dierverblijven op de locatie Centrum West, dit in verband met de bouw van het nieuwe beLEVENSpark op deze locatie. Het boekverlies bedraagt € 706.202 in 2014.

De overdracht van het oude park aan de Gemeente Emmen heeft plaatsgevonden op 2 mei 2016.

	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
	€	€
Financiële vaste activa (18)		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	14.969	16.569
Latente belastingvorderingen	<u>4.136.086</u>	<u>3.480.123</u>
	<u>4.151.055</u>	<u>3.496.692</u>

Deelnemingen in groepsmaatschappijen (19)

	NDP Infra B.V. €	WILDLANDS Adventure Zoo Emmen B.V. €	Totaal €
Stand per 1 januari 2015	-1.662.252	16.569	-1.645.683
Aandeel in het resultaat	<u>87.344</u>	<u>-1.600</u>	<u>85.744</u>
	-1.574.908	14.969	-1.559.939
Af: in mindering gebracht op vordering deelneming	<u>1.574.908</u>	<u>-</u>	<u>1.574.908</u>
Stand per 31 december 2015	<u>-</u>	<u>14.969</u>	<u>14.969</u>

De deelnemingen betreffen de volgende kapitaalbelangen:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal
NDP Infra B.V.	Emmen	100%
Wildlands Adventure Zoo Emmen B.V.	Emmen	100%
		<u>31.12.2015</u>
		<u>31.12.2014</u>
		€ €

Latente belastingvorderingen (20)

Latentie uit hoofde van voorwaartse verliescompensatie	3.961.564	3.305.681
Latentie uit hoofde van fiscaal lagere afschrijvingen	<u>174.522</u>	<u>174.442</u>
	<u>4.136.086</u>	<u>3.480.123</u>

Vlottende activa (21)**Vorderingen (22)**

	2015	2014
	€	€

Rekening-courant groepsmaatschappijen (23)*Rekening-courant NDP Infra B.V.*

Stand per 1 januari	2.777.700	2.735.391
Mutaties	<u>10.501.112</u>	<u>42.309</u>
	13.278.812	2.777.700
Af: negatief eigen vermogen deelneming	<u>-1.574.908</u>	<u>-1.662.252</u>
Stand per 31 december	<u>11.703.904</u>	<u>1.115.448</u>

Over het gemiddeld saldo is 4% rente berekend (2014: 4%).

De netto-vermogenswaarde van de deelneming NDP Infra B.V. is in mindering gebracht op de rekening-courant vordering.

Liquide middelen (24)

De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de vennootschap.

Eigen vermogen (25)**Geplaatst kapitaal (26)**

Het geplaatst aandelenkapitaal van de vennootschap bedraagt € 32.024, verdeeld in 3.202.434 aandelen van nominaal € 0,01. De stijging van het geplaatst aandelenkapitaal ad € 8.427 wordt veroorzaakt doordat er op 12 januari 2015 is uitvoering aan hetgeen is vermeld in artikel 2.5 van de Vaststellingsovereenkomst. Noorderdierenpark BV heeft aan de Stichting Administratiekantoor WAZ Emmen 842.734 aandelen A uitgegeven ad nominaal € 0,01. De nominale waarde van de uitgegeven aandelen bedraagt € 8.427.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Agioreserve (27)		
Stand per 1 januari	-	-
Uitgifte aandelen Noorderdierenpark B.V.	<u>9.991.573</u>	-
Stand per 31 december	<u>9.991.573</u>	-

De 842.734 uitgegeven aandelen A aan de Stichting Administratiekantoor WAZ Emmen zijn uitgegeven tegen een koers van € 11,86614 per aandeel wat de totale stortingsplicht op € 10.000.000 brengt. Rekening houdend met een nominale waarde van € 8.427 is een agioreserve ad € 9.991.573 opgenomen.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Overige reserves (28)		
Stand per 1 januari	-13.426.756	-13.960.361
Resultaatbestemming	<u>-2.643.320</u>	<u>533.605</u>
Stand per 31 december	<u>-16.070.076</u>	<u>-13.426.756</u>

Voorzieningen (29)

De niet-actieve pensioengerechtigden in het verzekeringscontract met Nationale Nederlanden hebben een middelloonregeling. Hierbij is tevens contractueel overeengekomen dat eventuele na-indexatie geschiedt op basis van actuariële berekeningen en voor rekening van de werkgever is. Jaarlijks kunnen hierdoor aanzienlijke lasten ontstaan, die op voorhand nauwelijks zijn in te schatten. In de afspraken van de CAO voor de dagattractiebedrijven is opgenomen dat de eerste € 250.000 gebruikt gebruikt mag worden als aanwending van de reservering prepensioen. Het meerdere zal ten laste van het resultaat komen.

Onder de reorganisatievoorziening zijn kosten opgenomen die betrekking hebben op de reorganisatie van het najaar 2010. Deze kosten bestaan uit ontslagvergoedingen van boventallige medewerkers, kosten voor outplacement, advieskosten en kosten van afbouw naar de nieuwe leisure CAO en niet-CAO gebonden verschillen van blijvende medewerkers gedurende 2011 tot en met 2015.

Het saldo van de reorganisatievoorziening per 31 december 2015 is nihil.

	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
	€	€
Langlopende schulden (30)		
Achtergestelde leningen (31)	27.421.201	10.339.771
Onderhandse leningen o/g (32)	-	12.500.000
Vooruitontvangen bedragen (33)	<u>1.186.949</u>	<u>1.186.949</u>
	<u>28.608.150</u>	<u>24.026.720</u>

	Totaal	Looptijd > 5	Rentevoet
	€	€	%
Achtergestelde leningen	27.421.201	27.421.201	3,25
Onderhandse leningen o/g	-	-	3,25
Vooruitontvangen bedragen	<u>1.186.949</u>	<u>-</u>	-
	<u>28.608.150</u>	<u>27.421.201</u>	

Ten aanzien van het verstrekte overbruggingskrediet door de Gemeente Emmen zijn de volgende zekerheden verstrekt: hypothecaire zekerheid; verpanding van debiteuren, voorraden en naam; recht om op eerste verzoek een pandrecht te vestigen op de dieren; recht van intellectueel eigendom DPE Next; rechten uit hoofde van samenwerkingsprojecten met derden; verpanding van alle aandelen van alle deelnemingen van Noorderdierenpark B.V. en van Emmen Zoo Exploitatie B.V.; verpanding van alle overige activa van Noorderdierenpark B.V.; recht op eerste verzoek tot het vestigen van een nadere hypothecaire inschrijving op de registergoederen van DPE Next; zonder toestemming van B&W van Gemeente Emmen geen zekerheidsrechten aan derden te verlenen voor registergoederen DPE Next; verkoop dan wel vervreemding van Noorderdierenpark B.V. en de daaraan verbonden deelnemingen, danwel uitgifte van nieuwe aandelen Noorderdierenpark B.V. en de daaraan verbonden deelnemingen niet toegestaan zonder toestemming van B&W van de gemeente Emmen.

Daarnaast is ook het op 15 januari 2015 gevestigde recht van 2de hypotheek ad € 105 mio (inclusief 40% bijkomende kosten) op de 3 parkwerelden op het overbruggingskrediet van toepassing.

Ten aanzien van de in 2005 verstrekte lening door de Gemeente Emmen is de volgende zekerheid verstrekt:

- Recht van tweede hypotheek ad € 75 mio vermeerderd met 40% aan renten en kosten op de erfpachtrechten plus opstallen van de gronden van het nieuwe park, echter met uitsluiting van de gronden van de Wereld van Ontmoeting. verkrijgen gronden.

Vooruitontvangen bedragen

Er is sprake van terugbetalingsverplichting van de genoemde bevoorschotting inzake de verplaatsingsvergoeding van de Gemeente Emmen, vermeerderd met de wettelijke rente, indien verplaatsing van het park niet door mocht gaan en dit Noorderdierenpark B.V. verwijtbaar is.

De vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling tussen de gemeente Emmen en Noorderdierenpark B.V. (en haar dochter-ondernemingen) inzake de overdracht van de centrumlocatie is getekend op 12 juli 2012. Indien de verhuizing niet door zal gaan, zullen de geactiveerde kosten hieromtrent, thans € 93,5 miljoen, alsnog ten laste van de winst- en verliesrekening worden gebracht.

Met de opening van WILDLANDS Adventure Zoo Emmen op 25 maart 2016 en de overdracht van het oude park aan de gemeente Emmen op 2 mei 2016 is de terugbetalingsverplichting niet meer van toepassing.

<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
€	€

Kortlopende schulden (34)**Rekening-courant groepsmaatschappijen (35)**

Rekening-courant Wildlands Adventure Zoo Emmen B.V.

<u>243.121</u>	<u>16.568</u>
----------------	---------------

Over het gemiddeld saldo is, evenals voorgaand boekjaar, geen rente berekend.

13 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015

Bruto-marge (36)

De netto-omzet is met 3,6% gedaald ten opzichte van vorig jaar.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Personeelskosten (37)		
Lonen en salarissen	4.810.785	4.469.449
Sociale lasten	813.905	842.448
Pensioenlasten	<u>350.461</u>	<u>342.902</u>
	<u>5.975.151</u>	<u>5.654.799</u>
Incidentele baten en lasten (38)		
Boekwinst materiële vaste activa	<u>-</u>	<u>-2.363.758</u>

Emmen, 2 juni 2016

F.H.G. van Beers
Algemeen directeur

14 Overige gegevens

Bevoorschotting schadeloosstelling Noorderdierenpark B.V.

In februari 2011 is met Gemeente Emmen overeengekomen dat bevoorschotting zal plaatsvinden inzake de verplaatsingsvergoeding ad € 65,5 miljoen. Het totaal van de ontvangen bevoorschotting bedraagt ultimo 2015 € 65,0 miljoen. Er is sprake van een terugbetalingsverplichting van de genoemde bevoorschotting, vermeerderd met de wettelijke rente, indien de verplaatsing van het park niet door mocht gaan en dit Noorderdierenpark B.V. verwijtbaar is.

Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming

Ingevolge artikel 11 van de statuten van de vennootschap staat de winst ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Voor zover over in enig jaar geleden verlies niet uit een reserve bestreden of op andere wijze gedelgd is, geschiedt in de volgende jaren geen winstuitkering zolang dit verlies niet is aangezuiverd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 20 februari 2016 is WILDLANDS Adventure Zoo Emmen door de aannemer aan ons opgeleverd. Het park is opgeleverd met enkele restpunten. Om te waarborgen dat de aannemer ook de laatste restpunten (ca € 400.000) oplost, zijn de nog te betalen resterende termijnen ad € 1.500.000 nog niet voldaan.

Op 25 maart 2016 is WILDLANDS Adventure Zoo Emmen geopend voor het publiek. Een week eerder, op 18 maart 2016, het nieuwe park officieel geopend door Zijne Majesteit de Koning.

Met de sluiting van Dierenpark Emmen op 31 december 2015 is ook de nieuwe organisatiestructuur in werking getreden per 1 januari 2016. Dit houdt onder meer in dat de exploitatie van het park vanaf dat moment zal plaatsvinden vanuit WILDLANDS Adventure Zoo Emmen B.V.. De museale collectie en de dieren blijven achter in Noorderdierenpark B.V.

Omdat de exploitatie van het park vanuit WILDLANDS Adventure Zoo Emmen B.V. zal plaatsvinden, is ook het personeel van Noorderdierenpark B.V. per 1 januari 2016 in dienst getreden bij WILDLANDS Adventure Zoo Emmen B.V.. De enige uitzondering hierop is de algemeen directeur. Als bestuurder van de gehele holding blijft hij in dienst van Noorderdierenpark B.V.

Met ingang van 1 april 2016 kan er door Noorderdierenpark B.V. geen gebruik meer worden gemaakt van het door de Gemeente Emmen beschikbaar gestelde overbruggingskrediet. Van het maximale krediet ad € 22 mio is door Noorderdierenpark B.V. € 19,9 mio opgenomen.

Op 26 april 2016 heeft de gemeente Emmen per brief bevestigd dat de erfpachtcanon Traverse en P-Zuid over de periode 1 juli 2010 tot en met 30 juni 2015 is kwijtgescholden.

Op 2 mei 2016 is het oude park, conform het genoemde in de Vaststellingsovereenkomst, overgedragen aan de Gemeente Emmen. Hiertoe is door Notaris Schukken, in opdracht van de Gemeente Emmen, een akte van levering is opgesteld die op 2 mei 2016 door beide partijen is ondertekend. Hiermee is de Gemeente Emmen officieel eigenaar van het Registergoed zoals opgenomen in de Vaststellingsovereenkomst.

Resultaatbestemming

De directie stelt aan de algemene vergadering van aandeelhouders voor het resultaat over het boekjaar 2015 ten bedrage van - € 2.643.320 geheel aan de overige reserves te onttrekken.

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.